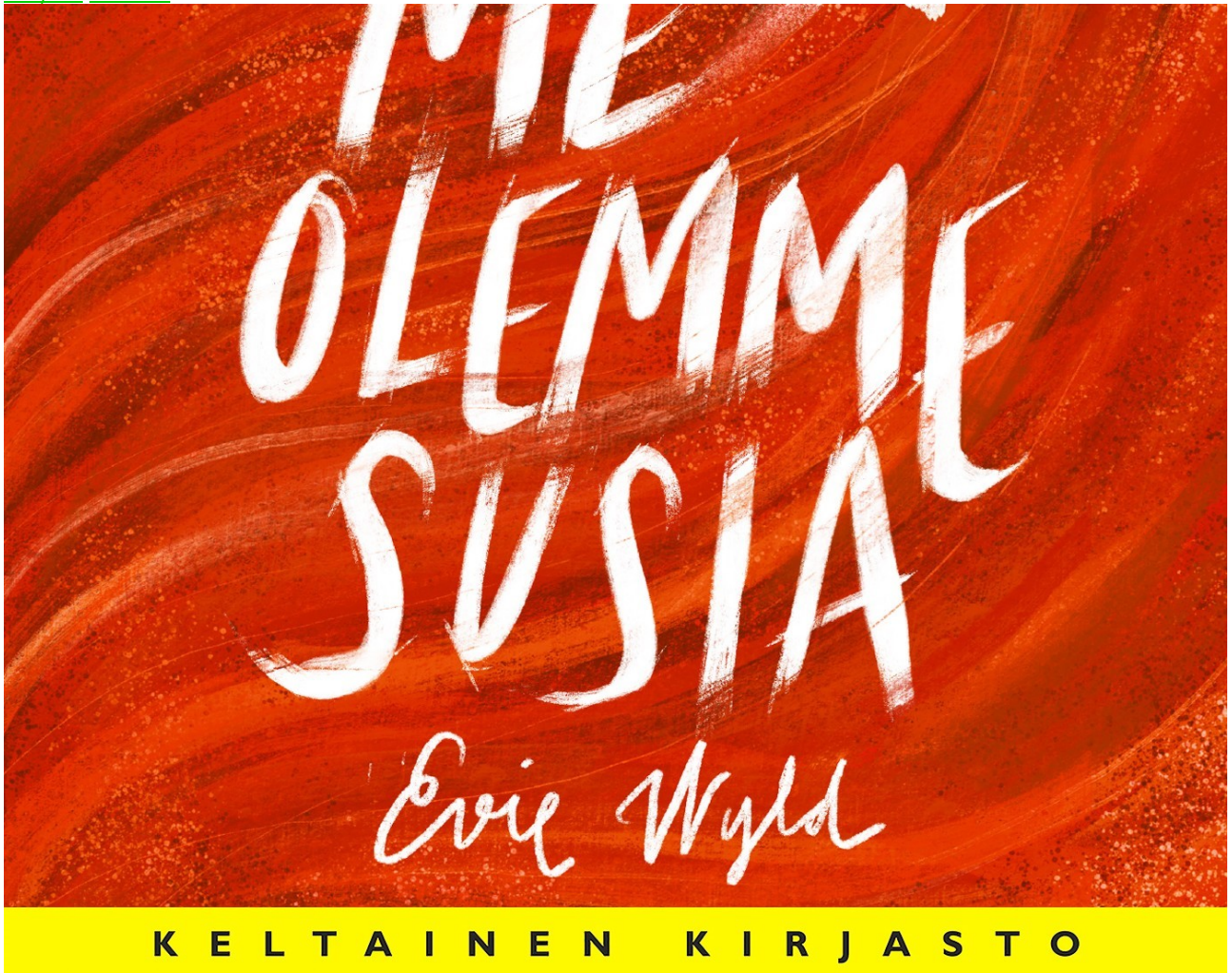

Evie Wyld: Me olemme susia

[AM/31 ADMIN](#)

Raskaista aiheista keveällä kynällä – RIITTA VAISMAA (31.12.2020)

Me olemme susia on kiinnostava, hieno ja samalla hämmentävä. Se koostuu kolmen eri aikataason tarinasta ja naiskohtalosta. Ajallisesti myöhäisintä, 1700-luvulle sijoittuvaa osaa noituudesta syytetystä Sarahista yhdistää kahteen muuhun pohjoisen Skotlannin seutu sekä Evie Wyldin romaanin vaativa, synkkä aihe, vuosisatainen naisiin kohdistuva väkivalta.

Toinen aikataso on 1900-luvun puoliväli. Pääosassa on Lontoossa kasvanut Ruth, jonka tuo karuun merenrantamaisemaan aviopuoliso Peter. Mies on hankkinut ison ja kolkon talon, jossa Ruthin on määrä elää kotirouvana ja huolehtimassa leskimies Peterin ensimmäisessä avioliitossa syntyneistä pojista. Rakkaudesta ei ole kyse. Ruth alkoi olla siinä iässä, ettei sulhasta voinut juuri valita, ja Peterillä oli kiire saada poikien elämä äidin kuoleman jälkeen raiteilleen. Ruth ei viihdy sen enempää roolissaan kuin talossakaan.

Kolmas taso on lähellä nykyaikaa. Viviane ajalehtii elämässään sattumasta toiseen. Hän liittyy kuolleen isänsä kautta Skotlannin taloon. Vaikka hän asuu Lontoossa, hän suostuu Ruthin kuoleman jälkeen

huolehtimaan talosta, jonka myynti osoittautuu hankalaksi. Ei hän talosta välitä vaan ainaisena tyhjätaskuna työstä saatavasta palkkiosta. Tehtävänsä hän hoitaa enintään vasemmalla kädellä.

Wyldin romaanin rakenne on lukijalle vaativa. Varsinkin alkuun saa oikein pinnistellä, kun yrittää sijoittaa kutakin romaanihenkilöä sukupuuhun, johon kaikki eivät varsinaisesti edes kuulu. Liimana on sama seutu ja talo. 1700-luvun tarinan liittyminen kahteen ajallisesti tuoreempaan jaksoon ei ole ongelmaton. Vielä ongelmallisempia ovat varsin erillisen tuntuiset lyhyet jaksot, joissa ainoa muuhun romaaniin yhdistävä on teema, naiseen kohdistuva ylisukupolvinen väkivalta.

Me olemme susia on epäilyksettä hyvin nautinnollista luettavaa. Vaivaa kannattaa nähdä. Wyld käsittelee raskaita aiheita ja kirjoittaa niistä kiehtovasti keveällä kynällä. Aleksis Milonoffin suomennos toteuttaa vaativan työn erinomaisesti.

Romaanissa *Me olemme susia* kukaan ei taida olla onnellinen. Ihmissuhteet ovat vaikeita tai yhdentekeviä. Peterin ensimmäinen vaimo Elspeth on kuollut, mutta kuitenkin tavallaan läsnä. Ruth kokee riittämättömyyttä, hän ei tunne pärjäävänsä Elspethille. Toisaalta mies varmaankin pettää Ruthia, kenties jo alusta saakka. Ehkä koko hanke muuttaa Skotlantiin on Peterin yritys pitää yllä sekä perheen kulissia että salarakkauttaan. Ruthilla on ongelmallinen suhde omaan äitiinsä, joka peruu visiittinsä Skotlantiin kerta toisensa jälkeen ja aina selvästi valheellisin perustein. Tytär ei ole peruutuksista pahoillaan. Ruthille läheisin taitaa olla koira, joita ehtii olla useita, kaikilla on kuitenkin sama nimi Booeey.

Me olemme susia rinnastaa patriarkaatin ja naiseen kohdistuvan väkivallan. Väkivaltaan romaanissa pystyvät kuitenkin myös naiset ja väkivallan kohteina voivat olla myös miehet. Skotlannin rannikon jylhä maisema tuo paikoin mieleen goottikulttuurin ja kauhun elementtejä. Siellä nainenkin voi tappaa. Peterin pojat pannaan brittiläiseen tapaan sisäoppilaitokseen, jonka kulttuuriin kuuluu väkivalta, myös seksuaalinen. Ruth ei ymmärrä, miksi Peter haluaa poikien jatkavan internaatissa, vaikka hän saa tietää, mitä koulussa tapahtuu. Peterin mielestä väkivalta kasvattaa pojista miehiä.

Ruthin on vaikea löytää paikkaansa kyläyhteisössä. Pappi on aktiivinen Ruthin suuntaan. Outo pappi järjestää kyläjuhlia ja niihin härskiä ohjelmaa ja onnistuu kohtaamaan jumalansa kylmässä meressä. Pappi huseeraa milloin missäkin ja vahtii, että seurakuntalaiset käyvät edes sunnuntaisin kirkossa, vaikka eivät mihinkään uskoisikaan. Vanhoja tapoja on hyvä kunnioittaa. Pappi pyrkii Ruthin läheisyyteen, mutta heti, jos Peter on paikalla, Ruth on korkeintaan tapettua. Kaikkeen sekaantuva pappi saa karmean lopun.

Wyldin romaanissa alkoholia kuluu. Kaikki käyttävät, paljon. Ongelmaksi juominen nousee tai katsotaan naisilla. Sherry tai ginipullo on aina Ruthin kädenojentaman päässä, ja kulutus lisääntyy. Juominen periytyy sukupolvelta toiselle. Vaikka Viviane kaipaa alkoholiin ja huumeisiin mehtynyttä isäänsä, hänen oma juomisensa ei ole kontrollissa. Wyld osaa kirjoittaa oivaltavaa huumoria siitä, miten tulkitaan päivän tunteja ja juomisen aloittamista. Autolla ajamiseen ja alkoholiin suhtaudutaan vähintäänkin luovasti.

Romaanin miellyttävin hahmo on Betty, palvelija, jonka perhe perii talon mukana. Hän on uskollinen ja hyväsydäminen, vaikka hänen ruokansa ei isäntäparia juurikaan miellytä. Ilman Bettyä talon asiat olisivat koko lailla hunningolla. Bettyn sisar Maria on mielisairaalassa, minne hänet on suljettu palvelupaikkansa isännän sukupuolisen väkivallan ja lapsen synnyttämisen jälkeen. Marian tytär Bernadette saa tulla taloon Bettyn avuksi, vaikka Peter epäilee sairauden tarttumista tytöstä hänen poikiinsa.

Lopulta tyttö kuuluu saman porukkaan poikien kanssa. Nuoremasta pojasta Michaelista ja Bernadettesta tulee pari, tosin jossain humalan vaiheessa Bernadette väittää, olisi ottanut mieluummin ison veljen Christopherin. Esteeksi tuli se, ettei Christopher halunnut lapsia. Michaelin kuoltua Christopher pyrkii hienovaraisesti pitämään huolta Michaelin ja Bernadetten tyttärestä Vivianesta, jonka elämä on sattumanvaraista ajelehtimistä. Miehen Viv tapaa kaupan kassajonossa, naisystävän Maggiein samoin kaupassa. Maggie, asunnoton osa-aikainen seksityöläinen, pelastaa Vivianen kaupan parkkialueella ryöstöltä tai muulta väkivallalta. Pian Maggie ainakin osa-aikaisesti asuu talossa ja hoitaa Vivianen hommia. Hänen läsnäoloaan ei kukaan kyseenalaista.

Kiinnostavaa olisi tietää, miksi Wyldin romaani sai suomenkieliseksi nimekseen *Me olemme susia*. Alkuperäisteoksen nimenä on romaanin keskeisen paikan ja maisemaa hallitsevan vuoren nimi. Maggie tosin kysyy Vivianelta: ”Oletko ikinä katsonut peiliin ja irvistänyt tahallaan, paljastant hampaat, ärissyt ja murissut ja tajunnut yhtäkkiä, että sisälläsi on joku toinen jota et päästä ulos? Että me olemme susia ja sen tähden meitä jahdataan.”

Englantilais-australialainen Evie Wyld (s. 1980) syntyi Lontoossa, kasvoi Australiassa ja opiskeli Lontoossa, missä hän edelleen asuu. Hänen esikoisteostaan *After the Fire, A Still Small Voice* (2009) ei ole suomenettu. Suomeksi on käännetty Wyldin toinen, useita palkintoja niittänyt teos *Kaikki laulavat linnut* (2016).

Evie Wyld: *Me olemme susia* (The Bass Rock). Suom. Aleksis Milonoff. Tammi 2020. 415 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko.